

Harmonizovaný prístup, zdieľanie a využívanie súborov a služieb priestorových údajov

Úvodné stretnutie Tematickej podskupiny pre využívanie súborov a služieb priestorových údajov (ďalej len TPVSS)

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

Prehľad

1. Otvorenie
2. Úvodná informácia o poslaní a cieľoch TPVSS
3. Krátke predstavenie jednotlivých členov TPVSS
4. Úlohy TPVSS v zmysle čl.4 organizačného a rokovacieho poriadku

Prestávka

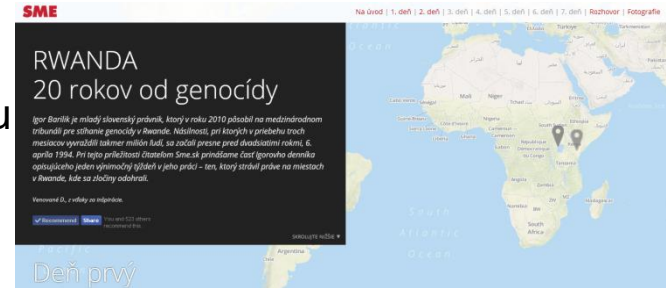
5. Návrh jednotlivých aktivít a harmonogramu ich implementácie
6. Ostatné
7. Záver

Poslanie TPVSS

Sprehľadniť a usmerniť tvorcov a užívateľov súborov a služieb priestorových údajov v oblasti ich sprístupňovania, zdieľania a využívania...

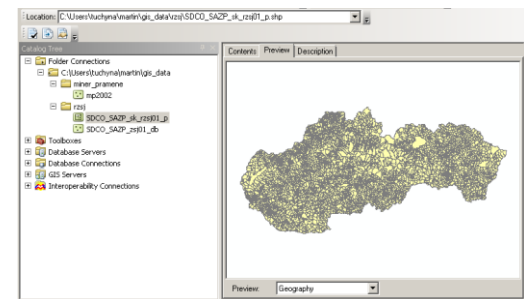
Priestorové údaje „sú všetky údaje s priamym alebo nepriamym odkazom na konkrétnu polohu alebo geografickú oblasť“

Príklad: Textový a polohový popis javu, fenoménu

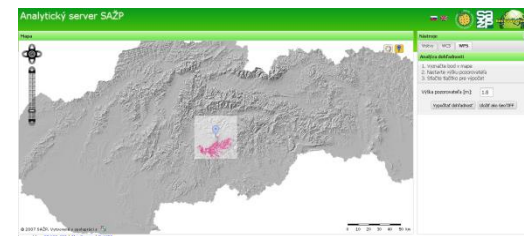
Súbor priestorových údajov „je identifikovateľná zbierka priestorových údajov“

Príklad: Vrstva registra základných sídelných jednotiek

Služby priestorových údajov „sú operácie, ktoré sa môžu vykonať pri použití počítačovej aplikácie s priestorovými údajmi obsiahnutými v súboroch priestorových údajov alebo so súvisiacimi metaúdajmi“

Príklad: Analýza dohľadnosti

Poslanie TPVSS

Súčasná realita

„...absencia harmonizovaných podmienok sprístupnenia, zdieľania a využívania...“

Tvorcovia priestorového obsahu a funkcionality

- Nedisponujú dostatočnými informáciami o možnostiach nakladania s produktmi a službami, ktorými disponujú
- Často čelia rozličnému výkladu súvisiacich právnych predpisov a technických dokumentov
- Majú neúplné informácie o spôsobe a forme používania licencií
- Vo väčšine prípadov dochádza medzi inštitúciami k výmene priestorových údajov, prípadne využívaniu súvisiacich služieb na princípe individuálnych zmlúv a licencií, ktoré majú vo väčšine prípadov neharmonizovanú štruktúru a obsah

Užívatelia priestorového obsahu a funkcionality

- Nevedia ako správne nakladať s produktmi a službami ku ktorým získajú prístup
- Nerozumejú zložitému právnomu jazyku, ktorý častokrát používajú existujúce licencie
- Kde je to potrebné, nesprávne citujú odkazy na zdroje, ktoré využívajú pre tvorbu novej pridanej hodnoty
- Nemajú prístup k relevantnému registru dohôd/licencií

Ciele TPVSS

Otvoriť diskusiu a navrhnúť usmernenia v oblastiach:

- Analýzy súčasného stavu podmienok prístupu a zdieľania priestorových údajov a služieb
- Prípravy SK lokalizácií INSPIRE licenčných vzorov
- Tvorbu návrhu Licenčnej politiky Národnej infraštruktúry priestorových informácií (NIPI)
- Tvorbu návrhu Rámcovej dohody NIPI
- Identifikovať potenciálne možnosti zdrojov na podporu implementácie usmernení do praxe
- ?...

Dosiahnutie vyššie uvedených cieľov:

- Prostredníctvom transparentnej a riadenej diskusie (facilitácia)
- Využitím znalosti a skúseností z oblasti legislatívy a geoinformatiky
- Hľadaním rovnováhy medzi ochranou duševného vlastníctva a otvoreným prístupom k informáciám

Krátke predstavenie členov TSVSS

Prostredníctvom stručných odpovedí na otázky:

- Koho reprezentujem
- Skúsenosti s predmetnou problematikou
- Očakávania od TSVSS

Úlohy TSVSS

- Analýza súčasného stavu podmienok prístupu a zdieľania priestorových údajov a služieb
- Tvorba návrhu Licenčnej politiky Národnej infraštruktúry priestorových informácií (NIPI)
- Príprava SK lokalizácií INSPIRE licenčných vzorov
- Tvorba návrhu Rámcovej dohody NIPI
- Identifikácia potenciálnych možností zdrojov na podporu implementácie usmernení do praxe
- ?...

Analýza súčasného stavu podmienok prístupu a zdieľania priestorových údajov a služieb

INSPIRE Roadmap:

INSPIRE Roadmap

Last Updated: 18/02/2011

Implementation

Milestone date	Article	Description
15-May-2010	21§1 21§2	Implementation of provisions for monitoring and reporting
03-Dec-2010	6(a)	Metadata available for spatial data sets and services corresponding to Annex I and II
09-May-2011	16	Member States shall provide the Discovery and View Services with initial operating capability
30-Jun-2011	15	The EC establishes and runs a geo-portal at Community level
19-Oct-2011	17(8)	Implementation of Regulation as regards the access to spatial data sets and services of the Member States by Community institutions and bodies under harmonised conditions for new arrangements
09-Nov-2011	16	Discovery and view services operational
28-Jun-2012	16	Member States shall provide the Download Services with initial operating capability
28-Jun-2012	16	Member States shall provide the Transformation Services with initial operating capability
23-Nov-2012	7§3, 9(a)	Implementation of Commission Regulation (EU) No 1089/2010 of 23 November 2010 implementing Directive 2007/2/EC of the European Parliament and of the Council as regards interoperability of spatial data sets and services for Newly collected and extensively restructured Annex I spatial data sets available
28-Dec-2012	16	Download services operational
28-Dec-2012	16	Transformation services operational
04-Feb-2013	7§3, 9(a)	Implementation of Commission Regulation (EU) No 102/2011 of 4 February 2011 amending Regulation (EU) No 1089/2010 implementing Directive 2007/2/EC of the European Parliament and of the Council as regards interoperability of spatial data sets and services for newly collected and extensively restructured Annex I spatial data sets
19-Apr-2013	17(8)	Implementation of Regulation as regards the access to spatial data sets and services of the Member States by Community institutions and bodies under harmonised conditions for existing arrangements
03-Dec-2013	6(b)	Metadata available for spatial data sets and services corresponding to Annex III
October 2015 ³	7§3, 9(b)	Newly collected and extensively restructured Annex II and III spatial data sets available
23-Nov-2017	7§3, 9(a)	Implementation of Commission Regulation (EU) No 1089/2010 of 23 November 2010 implementing Directive 2007/2/EC of the European Parliament and of the Council as regards interoperability of spatial data sets and services for other Annex I spatial data sets still in use at the date of adoption
04-Feb-2018	7§3, 9(a)	Implementation of Commission Regulation (EU) No 102/2011 of 4 February 2011 amending Regulation (EU) No 1089/2010 implementing Directive 2007/2/EC of the European Parliament and of the Council as regards interoperability of spatial data sets and services for other Annex I spatial data sets still in use at the date of adoption
October 2020 ³	7§3, 9(b)	Other Annex II and III spatial data sets available in accordance with IRs for Annex II and III

Legislatívny rámec

Smernica INSPIRE 2007/2/ES (Smernica) > článok 17: Každý členský štát prijme opatrenia na zdieľanie súborov a služieb priestorových údajov medzi svojimi orgánmi verejnej moci.

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 268/2010 (Nariadenie) > upresňuje podmienky prístupu inštitúcií a orgánov Spoločenstva k súborom a službám priestorových údajov členských štátov za harmonizovaných podmienok.

Nakoľko rovnaké podmienky platia pre Členské štáty, tieto opatrenia môžu byť použité ako predloha pre použitie INSPIRE medzi subjektmi na národnej i medzinárodnej úrovni.

Zákon č.3/2010 Z.z. (Zákon) > § 9 Upravuje povinnosti povinných osôb v oblasti spoločného využívania súborov priestorových údajov a služieb priestorových údajov.

Harmonizované podmienky by mali umožniť:

- Zlepšiť zdieľanie a prístup k údajom a službám NIPI/INSPIRE;
- Sprehľadniť a pokiaľ je to možné eliminovať možné obmedzenia zdieľania a prístupu.

Analýza súčasného stavu podmienok prístupu a zdieľania priestorových údajov a služieb

Účel

„Hľadanie vyváženosti“

Obmedzenia by nemali byť vnímané v polohách

„všetko, alebo nič“

- Aj keď obmedzenia môžu byť nevyhnutné, cieľom INSPIRE je zlepšiť zdieľanie;
- Členské štáty, alebo verejné inštitúcie by mali uviesť pod akými podmienkami je možné umoniť prístup k obmedzeným údajom a službám v súlade s článkom 2 Nariadenia (napr. odstránením citlivých informácií, generalizáciou a pod.);
- Možnosti výnimiek v obmedzeniach - priestorové údaje, ktoré musia byť sprístupnené v krízových situáciách (napr. Ak lesný požiar ohrozuje vojenské zariadenia, je potrebné sprístupniť niektoré vojenské údaje);
- Primeraná pozornosť by mala byť kladená pre umožnenie čo najširšieho možného prístupu k údajom a službám, zavádzaním nových spôsobov správy citlivého obsahu;
- Hľadanie konsenzu pri návrhu a implementácii licenčného rámca v podmienkach SR

Analýza súčasného stavu podmienok prístupu a zdieľania priestorových údajov a služieb

Transparentnosť

Princípy transparentnosti sú dôležitou časťou dobrej verejnej správy. V kontexte INSPIRE zdieľania údajov a služieb členských štátov a ich verejných inštitúcií ide predovšetkým o sprehľadnenie aspektov prístupu, tvorby a spracovania údajov.

Opodstatnenosť požiadavky na transparentnosť tvorby a spracovania údajov súvisí s možnosťou užívateľa určiť vhodnosť údajov a služieb pre konkrétny účel.

Doba odozvy

Prístup k údajom a službám bude očakávaný v čo najkratšom čase (podľa možností okamžite využitím služieb poskytovateľov). Napriek tomu je nesporné, že sa vyskytnú prípady, kedy sprístupnenie bude trvať nejaký čas, prípadne v niektorých výnimočných prípadoch nemusí vôbec nastať.

Poskytnutie prístupu k priestorovým údajom a službám musí byť zabezpečené v priebehu 20 pracovných dní od doručenia žiadosti. V prípade opodstatnenej požiadavky môže byť táto lehota po dohode oboch strán predĺžená na nevyhnutné obdobie.

Analýza súčasného stavu podmienok prístupu a zdieľania priestorových údajov a služieb

Potvrdenie práv duševného vlastníctva

Poskytovateľ údajov a služieb môže ochraňovať svoje práva duševného vlastníctva, ako aj tie držané inými subjektmi, ktorých údaje boli sprístupnené na distribúciu požiadavkou na inštitúcie a orgány Spoločenstva ako aj ostatné subjekty na umiestnenie odkazu citácie s uvedením špecifikácie jej konkrétneho umiestnenia.

Spoplatnenie priestorových údajov a služieb

V prípade uplatnenia spoplatnenia, členské štáty zabezpečia, aby tieto poplatky nemohli vytvoriť praktické prekážky, ktoré sa vyskytnú v momente použitia, pri zdieľaní súborov a služieb priestorových údajov (Článok 17.2 Smernice);

Za účelom preukázania splnenia týchto požiadaviek, Nariadenie predpokladá, že členské štáty, alebo verejné orgány môžu byť požiadané o upresnenie podkladov, na základe ktorých dospeli k poplatkom.

Prístup verejnosti k INSPIRE údajom a službám

Verejný prístup by mal byť podporovaný v čo najširšom rozsahu pri rešpektovaní výnimiek poskytnutých legislatívou.

Licenčný rámec INSPIRE

Požiadavky na licencie

- Akékoľvek dohody týkajúce sa prístupu k priestorovým údajom a službám musia byť v plnom súlade s Nariadením
- Definície uvedené v článku 3 Smernice musia byť použité dohody týkajúce sa prístupu k priestorovým údajom a službám

Rozsah licencií

- Jeden dataset/služba
- Viacero datasetov/služieb

Rozsah dotknutých strán

- Bilaterálna úroveň (2 subjekty)
- Rámcová úroveň (viaceré subjekty)

Forma licencií

- E-mail;
- Klikateľná licencia;
- Netransakčné vyhlásenie na webstránke
- Strojovo čitateľné licencie (Machine-readable licences)
- Licenčná dohoda podpísaná všetkými dostupnými stranami

Jazykové mutácie

- SK nevyhnutná
- EN odporúčanie

Licenčný rámec INSPIRE

Typy licencií

Uzavreté pred potrebou ich realizácie:

- *INSPIRE Rámcová Dohoda (INSPIRE Framework Agreement)*

Uzavreté pred potrebou ale predovšetkým v momente potreby ich realizácie:

- *Základná INSPIRE dohoda (The Basic INSPIRE Agreement)*

Prístup s údajom a službám v kontexte INSPIRE bez akýchkoľvek ďalších obmedzení, alebo podmienok a bezodplatne:

- Základná INSPIRE licencia pre súbory priestorových údajov (Basic INSPIRE Licence for spatial data sets) -
- Základná INSPIRE licencia pre služby priestorových údajov (Basic INSPIRE Service Level Agreement for spatial data services)
- *Špecifická INSPIRE dohoda (Specific INSPIRE Agreement)*

Prístup s údajom a službám v kontexte INSPIRE umožňujúci dotknutým subjektom špecifikovať súbor harmonizovaných práv a povinností, prípadne podmienok spoplatnenia.

- Špecifická INSPIRE licencia pre súbory priestorových údajov (Specific INSPIRE Licence for spatial data sets)
- Špecifická INSPIRE licencia pre služby priestorových údajov (Specific INSPIRE Service Level Agreement for spatial data services)

Možnosti implementácie v podmienkach SR

Cieľ: Zefektívniť procedúry zabezpečenia zdieľania na úrovni:

- Licenčných procesov;
- Poskytnutia prístupu.

Licenčný rámec – možnosti podľa časovej postupnosti implementácie:

Definovanie licenčnej politiky NIPI

Metodicko – strategický dokument sumarizujúci podmienky licenčného rámca NIPI SK, skúsenosti identifikované v procese jeho implementácie a poskytujúci odporúčania na jeho ďalší rozvoj v oblasti legislatívy (harmonizácia s ostatnými súvisiacimi iniciatívami napr. eGov, Krízové riadenie) ako aj v oblasti praktickej implementácie (napr. Strojovo čitateľné licencie).

Príprava SK lokalizácií INSPIRE licenčných vzorov - pre individuálne poskytovanie licencií v kontexte NIPI:

Príprava rámcovej dohody - vymedzujúcej všeobecný harmonizovaný rámec poskytovania údajov a služieb pre potreby EK ako aj na národnej úrovni:

Licenčná politika NIPI

Definujúca rámec transparentnej a konzistentnej výmeny digitálnych priestorových údajov a služieb:

Návrh obsahu

- Preambula
- Legislatívny rámec
- Definícia termínov
- Princípy
- Predmet
- Ciele
- Poskytovanie údajov a služieb
- Zjednodušené prístupové procedúry a redistribúcia
- Register dohôd upravujúcich podmienky zdieľania
- Záruky
- Kvalita
- Revízie údajovej politiky
- V prílohe: Vzory licencií

Licenčné vzory

•INSPIRE licenčné vzory 1/2

Článok	Základná INSPIRE Dohoda			Špecifická INSPIRE Dohoda		
	Spoločná časť	Licencia pre priestorové údaje	Licencia pre služby priestorových údajov	Spoločná časť	Licencia pre priestorové údaje	Licencia pre služby priestorových údajov
1.Preamble / Preambula:	X			X		
2.Parties/Dotknuté strany:				X		
3.Definitions/Definície:	X			X		
4. Subject/Predmet:		X	X		X	X
5.Grant/Podmienky dohody:	X			X		
6.Allowed use/Prípustné použitie:	X			X		
7.Public access and use / Verejný prístup a použitie:				X		X
8.Unauthorised use/Neoprávnené použitie:	X			X		
9.Intellectual property rights/Intelektuálne vlastníctvo:		X	X		X	X
10.Warranties/Záruky:				X		
11. Security/Zabeženie:				X		
12.Liability/Zodpovednosť:				X		X

Licenčné vzory

•INSPIRE licenčné vzory 2/2

Článok	Základná INSPIRE Dohoda			Špecifická INSPIRE Dohoda		
	Spoločná časť	Licencia pre priestorové údaje	Licencia pre služby priestorových údajov	Spoločná časť	Licencia pre priestorové údaje	Licencia pre služby priestorových údajov
13. Quality and conformance/Kvalita a súlad:					X	X
14. Pricing and payment/ Cenotvorba a platba:	X			X		
15. Access and delivery: Prístup a doručenie:	X			X		
16. Personal data/Osobné údaje:	X			X		
17. Assignment, sub-licensing and sub-contracting/ Priradenie sub-licencovania a subdodávky:				X		
18. Force majeure/Vyššia moc:	X			X		
19. Contact person/ Kontaktná osoba:				X		
20. Conflict resolution/Riešenie rozporov:	X			X		
21. Applicable law and jurisdiction/Aplikovateľné právo a súdna príslušnosť:				X		
22. Termination/Ukončenie:		X	X	X	X	X

Návrh rámcovej dohody

Vymedzujúca všeobecný harmonizovaný rámec poskytovania údajov a služieb pre potreby EK ako aj na národnej úrovni:

- Licensing
- Duration and renewal
- Openness
- Private Participation / Partnership
- Stepwise implementation
- + podľa možnosti články z INSPIRE Licencií

Tvorba Rámcovej dohody NIPI: Možné varianty organizačného zabezpečenia:

Centralizovaná

Centrálny národný licenčný bod (KR NIPI, MŽP SR, eGov ?) uzavrie zmluvu so všetkými INSPIRE dotknutými subjektmi pre zabezpečenie konzistentnej komunikácie a zdieľania digitálneho priestorového obsahu. Následne sa uzavrie jedna centrálna zmluva medzi Centrálnym národným licenčným bodom a EK.

Distribovaná

Každý dotknutý subjekt bude zmluvy podpisovať individuálne so subjektmi v rámci SR i za jeho hranicami za predpokladu dodržiavania dohodnutých pravidiel a používania dohodnutých licenčných šablón.

Kombinovaná

Identifikácia potenciálnych možností zdrojov na podporu implementácie usmernení do praxe

Etapy podpory:

- Návrhová
- Implementačná
- Prevádzková & ďalší rozvoj

Predmety podpory:

- Tvorcovia
- Užívatelia
- Prevádzkovatelia registra/organizačného rámca

Možné zdroje:

- SK finančné schémy
- Medzinárodné fondy
- EÚ schémy
- Verejno-privátne partnerstvá
- Dobrovoľné aktivity
- ?

Otvorené otázky

- Zabezpečenie efektívneho prístupu
Např. ako riešiť prípady, kde je potrebné zabezpečiť priestorové údaje a služby od viacerých dotknutých subjektov?
- Koordinácia aktivít aktivitami implementácie eGovernmentu
- Technická implementácia prepojenia údajov a služieb s licenciami
- Strojovo čitateľné licencie
- ?

Návrh jednotlivých aktivít a harmonogramu ich implementácie

...

...

Úloha	Odhadovaný termín realizácie
Výzva na nomináciu členov TPSVSS	11.02.2014
Zaslanie nominácií do TPSVSS	04.03.2014
Úvodné stretnutie TPSVSS	Marec 2014
Príprava analýzy súčasného stavu podmienok prístupu a zdieľania priestorových údajov a služieb	Jún 2014
Príprava SK lokalizácií INSPIRE licenčných vzorov	Jún 2014
Tvorba návrhu Licenčnej politiky NIPI	September 2014
Tvorba návrhu Rámцovej dohody NIPI	December 2014

...

Ostatné

Organizačné zabezpečenie TSVSS:

- Fyzické stretnutia (min 3 – Leto, Jeseň, Zima)
- Vzdialene stretnutia (1-2x mesačne/podľa potreby)
Prostredníctvom zdieľaných informačno - komunikačných nástrojov (Skype, EVO...)

Výstupy TSVSS

- Záznamy zo stretnutí
- Výstupy úloh

Menovacie dekréty:

- Podľa potreby

Súvisiace aktivity na EÚ úrovni:

- INSPIRE Maintenance and implementation group (MIG)
„MIWP-17: Data and service sharing & licencing models“

?

Záver

PodĎakovanie...

martin.tuchyna@sazp.sk

Relevantné zdroje

- [Smernica INSPIRE 2007/2/ES](#)
- [Nariadenie Komisie \(EÚ\) č. 268/2010 z 29. marca 2010](#)
- [Guidance on access to spatial data sets and services of the Member States by Community institutions and bodies under harmonised conditions \(ver.5, 09/01/2013\)](#)
- [Examples of good practice in data and service sharing from various countries \(ver.3, 09/01/2013\).](#)
- [INSPIRE Reporting deliveries 2013](#)
- <http://inspire.ec.europa.eu/>
- <http://inspire.enviroportal.sk/>
- <http://komentare.sme.sk/c/7144953/po-stopach-genocidy-v-rwande-den-prvy.html>
- <http://geo.sazp.sk/>
- <http://www.eea.europa.eu/legal/eea-data-policy>